

P6_TA-PROV(2006)0026

Situationen i Tjetjenien efter valget og civilsamfundet i Rusland

Europa-Parlamentets beslutning om situationen i Tjetjenien efter valget og civilsamfundet i Rusland

Europa-Parlamentet,

- der henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Den Russiske Føderation på den anden side, som trådte i kraft den 1. december 1997¹,
 - der henviser til EU's og Ruslands målsætning fra topmødet mellem EU og Rusland den 10. maj 2005 om oprettelse af fire fælles områder,
 - der henviser til sin beslutning af 26. maj 2005 om forbindelserne mellem EU og Rusland²,
 - der henviser til sin beslutning af 15. december 2005 om menneskerettigheder i Rusland og den nye ngo-lovgivning³,
 - der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og de dertil knyttede fem protokoller,
 - der henviser til de mange troværdige indberetninger fra russiske og internationale ngo'er om fortsatte alvorlige krænkelse af menneskerettighederne i Tjetjenien og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme i sager vedrørende Tjetjenien,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 103, stk. 4,
- A. der henviser til, at det britiske formandskab den 29. november 2005 gav udtryk for glæde over parlamentsvalget den 27. november 2005 i den russiske republik Tjetjenien og betragtede det som et vigtigt skridt hen imod en bredere repræsentation af en række holdninger i det tjetjenske samfund,
- B. der henviser til, at Kommissionen fandt det opmuntrende, at dette parlamentsvalg - det første i Tjetjenien i otte år - fandt sted uden større voldshandlinger, men afviste at tage stilling til, om der var tale om et fair valg,
- C. der henviser til, at menneskerettighedsaktivister i et åbent brev til EU, der er underskrevet af den russiske menneskerettighedsgruppe Memorial, Den Internationale helsingforsføderation for Menneskerettigheder, det russisk-tjetjenske venskabsforbund m.fl., herunder Det Internationale Menneskerettighedsforbund i Paris, har beskyldt EU for at have pyntet på virkeligheden ved at give en optimistisk vurdering af valget, og at de har understreget, at denne holdning ikke blot er i modstrid med det bevismateriale, som er indsamlet af de russiske og internationale menneskeretsorganisationer, men at der dermed

¹ EFT L 327 af 28.11.1997, s. 3.

² Vedtagne tekster, P6_TA(2005)0207.

³ Vedtagne tekster, P6_TA(2005)0534.

også må sættes spørgsmålstegn ved EU's engagement med hensyn til menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincipper,

- D. der henviser til, at Memorial har sat spørgsmålstegn ved det officielle tal på 57 % for valgdeltagelsen og hævder, at den var meget mindre, og at valget var præget af omfattende svindel og intimidering,
- E. der henviser til, at alvorlige menneskerettighedskrænkelser i form af mord, forsvindinger, tortur, gidseltagning og vilkårlig tilbageholdelse stadig finder sted i Tjetjenien og i et vist omfang i naboregionerne i det nordlige Kaukasus,
- F. der henviser til, at den russiske regering har overført mange af sine beføjelser til at bekæmpe terroraktiviteter fra de russiske forbundsmyndigheder til de lokale myndigheder i et forsøg på at gøre en årelang konflikt mellem Rusland og Tjetjenien til en intern tjetjensk konflikt, hvilket ifølge en fælles rapport fra Helsingforsføderationen, Det Internationale Menneskerettighedsforbund, Den Norske Helsingforskomité og Memorial har ført til en brutalisering af de krigsførende parter og til stadig frygt og usikkerhed blandt de civile borgere;
- G. der henviser til, at et stigende antal bortførelser, tilfælde af tortur og vilkårlige drab i Tjetjenien de sidste to år tilskrives tjetjenske paramilitære styrker,
- H. der henviser til, at meget misbrug og mange af menneskerettighedskrænkelserne i Tjetjenien ikke bliver straffet, hvilket skaber et klima af straffrihed, som breder sig ud fra republikkerne Tjetjenien og Ingusjetien til andre regioner i det nordlige Kaukasus, herunder Nordossetien og senest Kabardino-Balkaria,
- I. der henviser til, at demokratiet i de seneste år i stigende grad er blevet væsentligt forringet, navnlig på grund af stigende regeringskontrol over større tv- og radiostationer, udbredelse af selvcensur i de trykte medier, lukning af uafhængige medier, begrænsninger i retten til at organisere offentlige demonstrationer, stadig dårligere forhold for ngo'er med tilfælde af chikane mod menneskerettighedsaktivister, og øget politisk kontrol med retsvæsenet,
- J. der understreger, at EU's og Ruslands samråd om menneskerettighedsspørgsmål hidtil ikke har ført til nævneværdige fremskridt på dette område, der burde være en prioritet i forbindelserne mellem EU og Rusland,
- K. der henviser til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol den 20. december 2005 erklærede, at en klage over forsvindingen af Ruslan Alikhajiyev, tidligere parlamentsformand i det lovligt valgte parlament i den selvudråbte tjetjenske republik Ichkeria, kunne antages til behandling; der henviser til, at en undersøgelse iværksat af den tjetjenske anklagemyndighed ikke har båret frugt; der henviser til, at den russiske regering har afslået at udlevere straffesagsmaterialet til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol,
- L. der henviser til, at Kommissionen den 13. december 2005 bevilgede EUR 6 000 000 til hjælp til ofrene for den nuværende krise i det nordlige Kaukasus, hvilket vil bringe EU's samlede hjælp til regionen op på EUR 26 300 000 i 2005 og gøre dette program til EU's femtestørste humanitære aktion på verdensplan og EU til den største donor i regionen,

- M. der henviser til, at begge kamre i det russiske parlament den 23. og 27. december 2005 vedtog et lettere ændret lovforslag, der begrænser ngo'ers aktiviteter i Rusland, og at der nu kun mangler en underskrift fra præsident Putin, før det kan træde i kraft;
- N. der henviser til, at en række ngo'er herunder Memorial, Moskva-Helsinki Gruppen og For Civil Rights i en skrivelse til den russiske udenrigsminister Sergey Lavrov den 28. december 2005 fremhævede, at en lang række aspekter ved loven fortsat er i modstrid med folkeretten, den russiske forfatning, russisk civilret og en række russiske love,
- O. der henviser til, at foreningsfrihed er en grundlæggende menneskeret og af stor betydning i et demokratisk samfund,
- P. der er alvorlig bekymret over de stadig flere tilfælde af racistisk motiveret vold i Rusland,
- Q. der henviser til, at retssagen mod Stanislav Dmitrijevsikij, der står anklaget for i sin avis at have offentliggjort Aslan Mashkadovs appel om fred i Tjetjenien og som følge deraf risikerer fem års fængsel, blev genoptaget den 18. januar 2006,
1. gentager sin stærke fordømmelse af alle terrorhandlinger i hele Den Russiske Føderation, som der ikke findes nogen retfærdiggørelse for;
 2. er fortsat dybt bekymret over, at Rådet og Kommissionen ikke har behandlet det vedvarende alvorlige problem med menneskeretskrænkelser i republikken Tjetjenien, selv om disse krænkelser fortsat finder sted i stor stil på begge sider i konflikten og i et klima af næsten fuldstændig straffrihed;
 3. opfordrer indtrængende Rådet og Kommissionen til at leve op til deres ansvar i forbindelse med det alvorligste menneskerettighedsproblem i EU's umiddelbare nærhed;
 4. opfordrer Rådet og Kommissionen til at spille en aktiv rolle for at hindre yderligere menneskerettighedskrænkelser og modvirke klimaet af straffrihed i republikken Tjetjenien og til over for de russiske myndigheder at insistere på, at de træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de menneskerettigheder, der garanteres af den europæiske menneskerettighedskonvention - som Rusland er kontraherende part i - fuldt ud overholdes i republikken Tjetjenien, og at alle, der krænker disse rettigheder, ufortøvet stilles til ansvar for deres handlinger, uanset position eller nationalitet;
 5. beklager, at man i forbindelse med forberedelsen og gennemførelsen af parlamentsvalget i Tjetjenien forspildte muligheden for en reel politisk og demokratisk proces, der inddrager alle dele af det tjetjenske samfund;
 6. bekræfter sin fulde støtte til Den Russiske Føderations territoriale integritet, men påpeger, at der ikke findes nogen militær løsning på konflikten i Tjetjenien, og opfordrer til, at der indledes en reel fredsproces med henblik på at tilvejebringe en politisk forhandlingsløsning baseret på dialog mellem alle demokratiske kræfter i det tjetjenske samfund;

7. opfordrer de russiske myndigheder til at gøre en ende på den nuværende tilstand med straffrihed ved at opløse de paramilitære grupper, tøjle sikkerhedsstyrkernes virksomhed og bringe hæren under fuld civil kontrol;
8. opfordrer Rådet og medlemsstaterne til fortsat at rejse spørgsmålet om Tjetjenien på deres politiske møder, i menneskerettighedsdialogen og ved andre møder med Den Russiske Føderation for at sikre, at dette område ikke forsvinder fra international fokus og opmærksomhed;
9. anmoder om, at samrådet mellem EU og Rusland om menneskerettigheder intensiveres, således at det bliver mere effektivt, i givet fald åbent for ngo'er og resultatorienteret med henblik på at styrke dette element i den nye partnerskabs- og samarbejdsaftale, der skal forhandles i nær fremtid;
10. opfordrer Rådet og formandskabet til at gøre en yderligere indsats for at bistå Rusland med at finde en fredelig løsning på konflikten - herunder et tilbud om EU-mægling; understreger, at EU skal tale med én stemme og holde sig til aftalte FUSP-standpunkter vedrørende Rusland;
11. opfordrer den russiske statsduma til at nedsætte et udvalg, der skal undersøge, hvorfor de retshåndhævende instanser i Tjetjenien ikke har været i stand til at drage personer, der har begået alvorlige overtrædelser af menneskerettighederne, til ansvar for deres handlinger, hvilket en række menneskerettighedsgrupper har dokumenteret; gør opmærksom på, at kun nogle få sager hidtil er blevet bragt for retten, og at de fleste er blevet udsat, flyttet andre steder hen eller afvist;
12. understreger, at man bør være særlig opmærksom på undersøgelser af forbrydelser mod menneskeretsforkæmpere, advokater, anklagere og dommere samt personer, der har indbragt spørgsmål for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og disses familiemedlemmer;
13. opfordrer i denne sammenhæng de russiske myndigheder til at genåbne undersøgelserne af og straffesagerne mod generalmajor Vladimir Shamanov og generalmajor Yakov Nedobitko, der begge bør retsforfølges og fritages for tjeneste, medens undersøgelserne pågår, da de af Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg er blevet gjort ansvarlige for den vilkårlige bombning af tjetjenske civile i Katyr-Jurt i februar 2000;
14. anmoder EU's medlemsstater om i overensstemmelse med folkeretten og på grundlag af de eksisterende fortilfælde og med russisk samtykke at fremme oprettelsen af en blandet international ad hoc-domstol for Tjetjenien, der skal behandle krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i republikken Tjetjenien, hvis det nuværende klima af straffrihed for dem, der begår forbrydelserne, ikke ændrer sig;
15. opfordrer de russiske myndigheder til at revidere terrorismeloven fra 1998 og bringe den i overensstemmelse med Europarådets standarder, især med hensyn til beføjelser og ansvar for personer, der gennemfører terrorbekæmpelsesforanstaltninger;
16. opfordrer Kommissionen til at undersøge, hvorvidt EU's humanitære hjælp til det nordlige Kaukasus rent faktisk er nået frem til den befolkning, der har brug for den, og til at vurdere, om denne hjælp har været effektiv;

17. er bekymret over rapporter om administrativ og retslig chikane over for nogle ngo'er, der er aktive i Tjetjenien, hvilket synes at være en del af en mere generel proces, der skal begrænse ytrings- og foreningsfriheden i Den Russiske Føderation, og opfordrer de russiske myndigheder til at sætte en stopper for denne chikane;
18. understreger, at både den demokratiske proces og kampen mod straffrihed i den tjetjenske republik vil nyde godt af stærke og uafhængige menneskerettighedsorganisationers arbejde, og opfordrer Rusland til at give uafhængige medier, internationale og nationale humanitære organisationer og menneskerettighedsorganisationer fuld adgang til Tjetjenien og til så vidt muligt at bistå med at skaffe dem sikre forhold at arbejde under;
19. anmoder om tilbagetrækning af alle anklager mod Stanislav Dmitrijevsjij, og opfordrer de russiske myndigheder til at respektere mediers og journalisters frihed;
20. beklager, at lovforslaget om styrkelse af statens kontrol med ngo'er i Rusland blev vedtaget i begge af parlamentets kamre uden problemer og ikke fuldt ud tog hensyn til de henstillinger, som Europarådet havde fremsat i sin foreløbige udtalelse om spørgsmålet; håber, at præsident Putin, inden han med sin underskrift gør forslaget til lov, kan sikre, at loven fuldt ud er i overensstemmelse med Europarådets henstillinger og klart har til formål at forhindre chikane mod ngo-aktivister i Rusland;
21. opfordrer i den forbindelse Rådet og Kommissionen til at gøre alt, hvad de kan, for at støtte udvikling og konsolidering af et stærkt, levende, uafhængigt og reelt civilsamfund i Rusland som et grundlæggende og uundværligt element i et fungerende demokrati;
22. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Den Russiske Føderations regering og parlament samt til Europarådet.